

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 975

Seçimlerle ilgili kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanunlara bâzı hükümler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri ve Anayasa komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/841)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71/66/1603

19 . 4 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 8 . 4 . 1965 tarihinde kararlaştırılan «Seçimlerle ilgili kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanunlara bâzı hükümler eklenmesi hakkında kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Suad Hayri Ürgüplü
Başbakan

GEREKÇE

1. 13 Şubat 1965 gün ve 533 sayılı Seçimlerle ilgili kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesi hakkındaki Kanunla değiştirilmiş bulunan 26 Nisan 1961 günlü ve 298 sayılı Kanunun 78 nci maddesi ile siyasi partilerin katıldıkları milletvekilliği ve Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimlerinde kullanılacak birleşik oy pusulalarının Yüksek Seçim Kurulunca, hazırlattırılacak fligranlı özel kâğıtlara bastırılarak zamanında ilçe ve sandık kurulları başkanlarına ulaştırılması gerekmektedir. Bu oy pusulalarının bastırılmasına başlanması, ancak aday listelerinin kesinleşmesine bağlıdır. Yürürlükte bulunan 25 Mayıs 1961 günlü ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 22 nci maddesinin 1 nci fıkrası hükmünc, halen aday kesinleşme süresi oy verme gününden önceki 20 nci günün akşamıdır. Öte yandan 26 Nisan 1961 günlü ve 298 sayılı Kanunun 68 nci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince oy pusulalarının ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, diğer oy verme araçları ile birlikte sandık kurulu başkanlarına oy verme gününden 48 saat önce verilmesi zorunludur. Bundan başka 298 sayılı Kanunun 13 Şubat 1965 gün ve 533 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin 9 ncu fıkrasının 5 numaralı bendine göre birleşik oy pusulalarının arkalarının ilçe seçim kurulu mührü ile mühürlenmesi gerekmektedir.

Birçok ilçelerde seçmen sayısı yüz binleri aşmakta olduğuna ve ilçe seçim kurulu başkanının aynı zamanda zarfları da mühürlemesi gerektiğine göre, bu mühürleme işinin en aşağı beş gün alacağı meydandadır. Aday kesinleşme süresi oy verme gününden önceki 20 gün olduğuna, birleşik oy pusulalarının oy verme gününden 48 saat önce sandık kurulu başkanlarına verilmesi gerekeceğine ve bunların mühürlenmesi için beş günlük bir zaman harcanması lâzımgeldiğine göre, 19 günlük zamandan 8 gün çıkarıldıktan sonra Yüksek Seçim Kurulunca, birleşik oy pusulasının matbaalarda bastırılıp, sayılması ve blok haline getirilmesi ve emin araç ve ellerle ilçe seçim kurullarına ulaştırılabilmesi için 11 günlük gibi çokkisa bir zaman kalmaktadır. Yüksek Seçim Kurulunca yaptırılan incelemeler sonunda, tahminî olarak her il için ayrı ayrı olmak üzere, 16 mil-

yon birleşik oy pusulasının sadece bastırılarak blok haline getirilmesi işi, tam teşkilâtlı sekiz matbaada 40 günde yapılabilir; bunların ilçelere ulaştırılması da ayrıca 10 - 15 günlük bir zaman gerektirir. 11 günlük çok kısa bir zamanda bu işin aksamadan görülmesi her türlü maddi imkânın dışında kalmaktadır. Bundan başka, birleşik oy pusulalarının kabulü üzerine de oy pusulalarına ait bazı hükümlerde değişiklik yapılması gereği, ortaya çıkmaktadır. Bu sebeplerle aday kesinleşme süresinin oy verme gününden önceki 40 ncü güne alınması ve pusulalara ait hükümlerin ahenkli bir duruma konulması uygun görülerek tasarının 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddeleriyle gösterilen birbirine bağlı değişikliklerin yapılması zorunlu görülmüştür.

2. 26 Nisan 1961 günlü ve 298 sayılı Kanunun 13 Şubat 1965 günlü ve 533 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesine göre, birleşik oy pusulalarının sayılarak yüzer yapraklı bloklar haline getirilmesi gerekmektedir. Yüksek Seçim Kurulunca matbaalarla ve uzman matbaacılarla yapılan temaslar sonucunda 16 milyon birleşik oy pusulasının sadece basılma işinin 15 gün zaman alacağı ve bunların yüzerlik blok haline getirilmesi işinin de tam teşkilâtlı sekiz matbaada ancak 40 günde yapılabileceği anlaşılmıştır. Birleşik oy pusulaları fligranlı kâğıtlara Yüksek Seçim Kurulunun denetimi altında basılacağına ve seçmene verilmeden önce arkaları, biri ilçe seçim kuruluna ve diğeri sandık kuruluna ait iki mühürle mühürleneceğine göre, bunların sandık kurulu başkanlarına seçmen sayısına göre sayı ile verilmesinde bir sakınca görülmemektedir. Öte yandan, oy pusulaları bloklar haline getirildiği takdirde, meselâ, 201 seçmeni bulunan bir sandığın sandık kurulu başkanına üç blokta 300 oy pusulası verilmesi gerekecektir. Bu hal ise, meselâ 16 milyon oy pusulası yerine 18 milyon oy pusulası bastırılmasını gerektirir. bundan başka sandık kurulu başkanına verilecek fazla oy pusulalarının kötüye kullanılmasına uygun bir zemin yaratılması da mümkündür. Yine değişik 78 nci maddenin 9 ncu fıkrasının 2 nci bendine göre siyasi parti'lerin oy pusulalarına ayrılacak yerlerin yan, yana veya alt alta olması kabul edilmiştir. Oy pusulalarının düzenlenmesinde siyasi parti oy pusulalarının yan yana veya alt alta kalması zorluk yaratacaktır. Kâğıt ölçüsüne göre ve bütün kâğıttan mümkün olduğu derecede fazla oy pusulası elde edilebilmesi bakımından, birleşik oy pusulası üzerinden, siyasi partilerin oy pusulalarının alt alta veya yan yana getirilemiyerek, hem alt alta ve hem yan yana olmak üzere tertiplenmesini mümkün kılabilmek için bend hükümünde değişikliğe lüzum görülmüştür.

Bu değişiklikler esas bakımından hiçbir sakınca getirmemektedir. Aksine hem basımı kolaylaştırmakta ve hem de kâğıt harcamasında tasarrufu gerektirmektedir. Bundan başka bu suretle oy pusulası gerit halinden çıkarılarak biçimli bir hale getirilmiş olacaktır. Bu itibarla birleşik oy pusulalarının blok haline getirilmesinden vazgeçilmesi ve oy pusulalarının şeklini daha derli toplu bir hale getirmek düşüncesiyle değişik 78 nci maddenin 9 ncu fıkrasının 2, 4 ve 8 nci bendlerinin değiştirilmesi uygun bulunmuştur.

3. 26 Nisan 1961 günlü ve 298 sayılı Kanunun 13 Şubat 1965 gün ve 533 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesine göre birleşik oy pusulasında siyasi partilere ayrılan yerlerde bulunması gereken dörtgen veya daireye seçmenlerce yapılacak (x) işareti mühürünün kapalı oy verme yerinde bulunması gerekmektedir. Ancak kötü niyetli kişilerin bu (x) işareti mühürünü ortadan kaldırmaları ve yedeğinin de bu şekilde ortadan kalkması mümkün görüldüğünden, (x) işareti mühürünün sandık kurulu başkanında bulunması ve seçmene zarf ve birleşik oy pusulası ile birlikte verilmesi ve seçmenin oyunu kullandıktan sonra mühürün kendisinden geri alınması uygun görüldüğünden, 78 nci maddenin 9 ncu fıkrasının 7 nci bendinde bu amacı sağlayacak şekilde bir değişiklik yapılması uygun bulunmuştur.

4. Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun 181 nci maddesinde seçim giderlerini karşılayacak ödeneklerin Adalet Bakanlığı bünyesindeki özel bölüme konulacağı hükmü yer almış bulunmaktadır. Buna göre bütün ödenekler maddelere ayrılmaksızın tek bir bölüme konulmakta iken, 1964 bütçesi ile bu bölüm maddelere ayrılmış ve

böylece harcama işleri büyük zorunluklara uğratılmıştır. Özellikle ivedi durumlarda maddeden maddeye aktarmanın sağlanması büyük zorunluklar ve gecikmeler göstermektedir.

Umulmıyan bâzı hallerde imkânsızlıklar dahi doğabilir ve bu yüzden seçim işleri aksiyabilir. Bunun için şimdiye kadar olduğu gibi bu harcamaların madde esasına tabi tutulması hükmü yeniden kabul edilmelidir. Böylelikle hem kolaylık sağlanacak, hem de ikinci derecede ita âmiri olan ve bütün seçim işlerini ek görev şeklinde görmek durumunda buldukları için ödenek konuları ile yeter derecede ilgilenmelerine imkân bulunmıyan il ve ilçe seçim kurulu başkanlarının sorumlulukla karşılaşmaları önlenmiş bulunacaktır. Bunun için sözü edilen 181 nci maddenin 1 nci fıkrasının tasarıda yazıldığı şekilde değiştirilmesi uygun bulunmuştur.

5. Seçmen oyunun kaybına sebebiyet verilmemesi bakımından; birleşik oy puslalarında tertiplenmiş olan dörtgen veya dairelerden birinin kısmen veya tamamen dışına çıkmış olmakla beraber, diğer siyasi partiye ayrılmış yere tecavüz etmemesi kaydıyla, mühürlenmiş olan oy puslalarının da muhteber sayılması için, 533 sayılı Kanunla değiştirilen 298 sayılı Kanunun 103 ncu maddesinin 7 nci fıkrası hükmü, tasarıda belirtilen şekilde değiştirilmiş bulunmaktadır.

6. 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile; Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 306 sayılı Kanunun 32 nci maddesi, 13 . 2 . 1965 gün ve 533 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve bahis konusu maddede 4 ncu fıkra ile «bir seçim çevresinde tek milletvekilinin seçilmesi» gerektiği takdirde, ne gibi bir işlem yapılacağı hüküm altına alınmış bulunmaktadır.

306 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin 1, 2 ve 3 ncu fıkraları her ne kadar 447 sayılı Kanunla Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanacağı derpiş edilmiş ise de, eski metinde yer almayan 4 ncu fıkra hükmünün «bir seçim çevresinde tek senatör seçilmesi» icabettiği takdirde, bir boşluk husule getireceğinden, bunu gidermek maksadına mâtuf olmak üzere, muaddel 32 nci maddenin 4 ncu fıkrası hükmünün dahi Cumhuriyet Senatosu üyelerinin seçiminde uygulanması için işbu fıkra sevk edilmiş bulunmaktadır.

Tasarının 12 nci maddesi, ile Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Kanuna iki yeni madde eklenmesi uygun bulunmuştur. Bunlardan birincisi Yüksek Seçim Kurulu ile il seçim kurullarına seçim kanunları ile radyolarda gerekli yayınların yapılması ödevinin verilmesi sebebiyle, bu yayınlardan ücret alınmamasını temin etmek düşünülmüştür. Bugün seçime ait bâzı hallerde radyo yayınlarından para alınmıyacağı hükümleri konulmuş ise de, diğer durumlarda böyle bir hüküm bulunmadığından, seçim kurullarından radyoca para istenebilecektir. Halbuki, yıllardan beri yapılan uygulamalar, Yüksek Seçim Kurulunca ve il seçim kurullarınca yapılan radyo yayınlarının, seçim işlerinin düzenle görülmesinde, yurttaşların ve ilgililerin aydınlatılmasında çok yararlı olduğunu göstermiştir. Radyoya birçok hallerde para ödenmesinin zaruri bulunması, bu yayınları, belli birkaç hâl dışında imkânsızlaştıracaktır ve bu durum seçim işlerini aksatacaktır.

İkincisi ise, seçmen sayısı fazla ve bu itibarla seçim işleri çok yüklü bulunan ilçelerde ilçe seçim kurulu başkanlıkları görevini yapmakta bulunan hâkimlerin kendi esas hâkimlik görevi ile seçim kurulu başkanlığı görevini bir arada yürütemedikleri ve bunlardan birinin aksadığı edinilen tecrübelerden anlaşılması bulunmasına dayanılarak ve âmme hizmetinin düzeninde yürütülmesini temin gayesiyle, Yüksek Seçim Kurulunun gerekli göreceği ilçelerde sınırlı bir zaman için hâkimin de tayin edeceği şekil ve ölçüde kendi esas hâkimlik görevinin tamamının veya bir kısmının başka hâkimlere görürülmesi esasını sağlamak amacıyla, tasarıya eklenmiş bulunmaktadır.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No, 1/841
Karar No. 2

19 . 5 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Seçimlerle ilgili kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanunlara bâzı hükümler eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı Adalet Bakanı Sayın İrfan Baran'ın iştiraki ile komisyonumuzca tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının sevkini icabettiren sebepler komisyonumuzca da vârit görülmekle beraber bâzı maddelerin, sarahate kavuşturulmalarını temin ve tatbikatını kolaylaştırmak bakımından tadiline lüzum görülmüş, ayrıca yeni değişiklikler sebebiyle intibakı sağlamak için mevcut ve mer'î hükümlerde de ufak ölçüde tadilat yapılmıştır.

Söyle ki :

1. Tasarının 8 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince birleşik oy puslaları içindeki partilere ait oy puslalarının, eşitliği sağlamak, seçmenin kolaylıkla teşhisine imkân vermek ve işaret mühürünün diğer parti puslalarına sirayet edebilmesi ihtimalini bertaraf etmek, ayrıca oy zıyânını da asgari bir hadde indirmek gayesiyle partilere ait oy puslalarının birleşik oy puslası içinde yanyana sıralanması uygun mütalâa edilmiştir.

2. Keza 8 nci maddenin 7 nci fıkrasının da Hükümet tasarısındaki şekline esas olan sevk gâyesini vuzuha kavuşturmak bakımından, oy puslasına basılacak damganın pusladaki mühür yeri dışında her hangi bir yere de basılmasını mümkün kılacak şekilde maddeye sarahat verilmiştir.

Diğer taraftan oy puslasına basılacak (X) işaretinin mürekkep kurumadan oy puslasının katlanması halinde başka bir partinin puslasına iz bırakabileceği, bu suretle iki ayrı oy puslasına işaret konulmuş gibi bir hal vukubulacağı, bu işaretlerden hangisinin asıl ve hangisinin leke olduğu hususunda ihtilâflar doğacağı ve netice itibarıyla oy zıyânına sebebiyet verebileceği nazarı itibara alınarak bu gibi hallerde asıl işaretle bıraktığı izin birbirinden tefriğine imkân veren «Evet» kelimesinin (X) işareti yerine kullanılmasının daha isabetli olacağı kabul edilmiştir.

3. 9 ncu madde ile değiştirilmek istenilen maddel 298 sayılı Kanunun 103 ncu maddesinin 7 nci fıkrası, iltibasa meydan verecek mahiyette görüldüğünden değiştirilmiş, bundan başka tasarıda yer almamış olmakla beraber aynı kanunun aynı maddesinin 6 nci fıkrası da diğer hükümlere paralel olarak tadil edilmiştir.

Yine tasarıda tadili derpiş edilmemiş bulunan 298 sayılı Kanunun 103 ncu maddesinin 8 nci fıkrasının aynı maddenin 5 ve 6 cı fıkralarının bir tekrarından ibaret olduğu görülerek kanundan çıkarılması ve bunun neticesi olarak da 9 ncu fıkranın 8 ve 10 ncu fıkranın da 9 ncu fıkraya olarak kabulü uygun mütalâa edilmiştir.

Yukarıda sayılan değişikliklerin dışında kalan maddeler komisyonumuzca da uygun görüldüğünden aynen kabul edilmiştir.

Milletvekilleri seçimlerinin yaklaşmış bulunması ve Büyük Millet Meclisinin de yakında tatile girmesi ihtimaline binaen seçimlerden önce kanunlaşması gereken tasarının ivedilik, öncelikle ve takdimen görüşülmesi talebiyle birlikte Millet Meclisi Genel Kuruluna sevk edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Sözeü ve bu rapor

Geçici Komisyon Başkanı

Kâtibi

Giresun

Çorum

Afyon Karahisar

Bolu

N. Erkmen

İ. Tombuş

A. Yılmaz

Z. Baltacıoğlu

İçel

İstanbul

Manisa

Çorum

M. Arıkan

R. Ülker

H. Okçu

A. Güler

İmzada bulunamadı

M. Meclisi

(S. Sayısı : 975)

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Seçimlerle ilgili kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanunlara bâzı hükümler eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 15 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Siyasi partiler aday listelerini ve adaylarının listelerdeki sıralarını kendi tüzükleri gereğince, seçim çevrelerinde demokratik usuller dairesinde yapacakları yoklamalarla, oy verme gününden önceki 55 nci gün tesbit ederler.»

MADDE 2. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 18 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Her sınıftan muvazzaf subaylarla askerî memur, askerî adli hâkim ve astsubaylardan ordudan ayrılma haklarını kazanmış bulunanlar; genel ve ara seçimlerin başlangıcından iki ay önce, seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde, yenileme kararının ilânından başlayarak yedi gün içinde, ayrılma isteğinde bulunmadıkça, görevli oldukları veya emirleri altındaki askerî birlik ve müesseselerin bulunduğu seçim çevrelerinden ve oy verme gününden en az 60 gün önce ayrılma isteğinde bulunmadıkça, yurdun hiçbir seçim çevresinden, adaylıklarını koymazlar, aday gösterilemezler ve seçilemezler.»

MADDE 3. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üye-

MİLLET MECLİSİ GEÇİCİ KOMİSYONU- NUN DEĞİŞTİRİŞİ

Seçimlerle ilgili kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanunlara bâzı hükümler eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

leri seçiminde de uygulanan 19 ncu maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Milletvekilliği adaylığı için oy verme gününden önceki ellinci gün saat 17 ye kadar müraaat edilir.»

MADDE 4. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 22 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Adaylıklar kesinleştikten sonra, Yüksek Seçim Kurulu bütün adayları oy verme gününden önceki kırkinci gün, seçim çevreleri itibariyle radyo ve Resmî Gazete ile ilân eder.»

MADDE 5. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 24 ncü maddesinin (a) bendi, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«a) Siyasi partiler için, 26 Nisan 1961 günlü ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun, 13 Şubat 1965 günlü ve 533 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 78 nci maddesi uyarınca hazırlanmış birleşik oy puslası,»

MADDE 6. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 27 nci maddesinin 2 nci bendi, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«2. Siyasi partiler için, birleşik oy puslalarından başka oy puslaları,»

MADDE 7. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci mad-

Millet Meclisi Geçici Ko.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

desinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 39 ncu maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Adayların geçici olarak ilânından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edebilir. İtirazlar, il seçim kurullarınca, en geç, oy verme gününden önceki kırkbeşinci gün akşamına kadar karara bağlanır.»

MADDE 8. — «Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1965 tarihli ve 298 sayılı Kanun» un, 13 . 2 . 1955 tarihli ve 533 sayılı Seçimlerle ilgili kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkındaki kanunla değiştirilmiş olan 78 nci maddesinin 9 ncu fıkrasının 2, 4, 7 ve 8 nci bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

2) Her oy puslasının bir yüzü, seçime katılan siyasi partilerin oy puslalarını ihtiva etmek üzere ve bir birinden belirli kalınlıkta çizgilerle ayırılmış olarak, «birleşik oy puslası» şeklinde düzenlenir. Birleşik oy puslası üzerinde, siyasi partilerin oy puslalarının sırası ve yeri, Yüksek Seçim Kurulu tarafından siyasi partilerin temsilcileri önünde ad çekme suretiyle tesbit olunur.

4) Birleşik oy puslaları, sandık seçmen listesine dâhil seçmen sayısını karşılayacak miktarda, her birinin arkası ilçe seçim kurulu başkanlığı mührü ile mühürlenmiş olarak, 68 nci madde ile tesbit edilen usule göre, sandık kurulları başkanlarına sayı ile teslim edilir.

7) Oyunu, siyasi partilerden biri lehine kullanmak isteyen seçmen, kapalı oy verme yerinde, birleşik oy puslası üzerinde, dilediği siyasi partinin puslasında bulunan eni boyu ikişer santimetre olan dörtgen veya iki santimetre çapındaki daire içine Yüksek Seçim Kurulunca imâl ettirilip sandık kurullarına kadar ulaştırılmış ve sandık kurulu başkanın da oy verme süresince bulundurulması mecburi olan ve birleşik oy puslası ile birlikte kendisine verilen (x) işareti mührünü basar, birleşik oy puslasını tam olarak zarfa koyup iyice kapatır. Oyunu kullanan seçmen, (x) işaret mührünü sandık kurulu başkanına hemen geriverir.

Millet Meclisi Geçici Ko.

MADDE 8. — «Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1965 tarihli ve 298 sayılı Kanun» un, 13 . 2 . 1965 tarihli ve 533 sayılı Seçimlerle ilgili kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkındaki Kanunla değiştirilmiş olan 78 nci maddesinin 9 ncu fıkrasının 2, 4, 7 ve 8 nci bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.:

2. Her oy puslasının bir yüzü, seçime katılan siyasi partilerin oy puslalarının yanına ve birbirinden belirli kalınlıkta birer çizgi ile ayırılmış olarak «Birleşik oy puslası» şeklinde düzenlenir. Birleşik oy puslası üzerinde siyasi partilerin oy puslalarının sırası Yüksek Seçim Kurulu tarafından siyasi partilerin temsilcileri önünde ad çekme suretiyle tesbit edilir.

4. Birleşik oy puslaları, sandık seçmen listesine dâhil seçmen sayısını karşılayacak miktarda, her birinin arkası ilçe seçim kurulu başkanlığı mührü ile mühürlenmiş olarak, 68 nci madde ile tesbit edilen usule göre, sandık kurulları başkanlarına sayı ile teslim edilir.

7. Oyunu, siyasi partilerden biri lehine kullanmak isteyen seçmen kapalı oy verme yerinde, birleşik oy puslası üzerinde, dilediği siyasi partinin puslasında bulunan eni boyu ikişer santimetre olan dörtgen veya iki santimetre çapındaki daire içine veya o partiye ait oy puslasının her hangi bir yerine Yüksek Seçim Kurulunca imâl ettirilip sandık kurullarına kadar ulaştırılmış ve sandık kurulu başkanında oy verme süresince bulundurulması mecburi olan ve birleşik oy puslası ile birlikte kendisine verilen «Evet» yazılı mührü basar, birleşik oy puslasını zarfa kovup iyice kapatır. Oyunu kullanan seçmen «Evet» ya-

Hü.

8. Kullanılmıyan birleşik oy pusulaları hakkında, her biri, karşılıklı köşeleri arasında çaprazlama iki çizgi çekilmek suretiyle birer büyük çarpı işareti ile iptal edildikten sonra, kullanılmamış zarflar hakkındaki 97 nci madde hükmü aynen uygulanır.»

MADDE 9. — «Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun», 13 . 2 . 1965 tarihli ve 533 sayılı Kanunun 4 ncü maddesiyle değiştirilen 103 ncü maddesinin 7 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«7. Hangi siyasi parti lehine oy kullanıldığını belirtmek üzere tertiplenmiş dörtgen veya dairelerden hiçbirisi içine çarpı işareti mühürlenmemiş olan oy pusulaları veya dörtgen yahut dairenin dışına konmuş ve birden fazla siyasi partiye ayrılmış yere isabet eden çarpı işaretini kapsıyan oy pusulaları.»

MADDE 10. — «Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Kanun» un, 181 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Seçim giderleri, genel bütçeden ödenir. Bunun için gerekli ödenek Adalet Bakanlığı bütçesindeki tek maddeden ibaret özel bölüme toplam olarak konur.»

MADDE 11. — «Cumhuriyet Senatosu Üyeleri Seçim Kanununun değiştirilmesine dair olan 17 . 4 . 1964 günlü ve 447 sayılı Kanunun» birinci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili seçimi Kanununun 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun birinci maddesinin birinci bendi ile değiştirilmiş olan, 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun birinci maddesi gereğin-

Millet Meclisi Geçici Ko.

zılı mührü sandık kurulu başkanına hemen geri verir.»

8. Kullanılmıyan birleşik oy pusulaları, hakkında her biri, karşılıklı köşeleri arasında çaprazlama iki çizgi çekilmek suretiyle birer büyük çarpı işareti ile iptal edildikten sonra, kullanılmamış zarflar hakkındaki 97 nci madde hükmü aynen uygulanır.

MADDE 9. — Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun, 13 . 2 . 1965 tarihli ve 533 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi ile değiştirilen 103 ncü maddesinin 6 ve 7 nci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve 8 nci fıkrası da maddeden çıkarılmıştır.

6. Birleşik oy pusulasında siyasi partilere ayrılan oy pusulalarının birden fazlasına «Evet» mührü basılmış oy pusulaları,

7. Hiçbir yerine «Evet» mührü basılmamış birleşik oy pusulaları ile birden fazla siyasi partinin oy pusulasına sirayet etmiş «Evet» mühürlü oy pusulaları,

8. Oy zarfı içinde, el ilânı, her hangi bir kâğıt veya bağımsız adaya ait oy pusulası ile birlikte çıkan birleşik oy pusulaları ile bağımsız adaylara ait oy pusulaları.

9. Fıkradaki bentler dışında kalan ve özel kanunlarınca muteber sayılmıyan oy pusulaları.

MADDE 10. — Tasarının 10 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Millet Meclisi Geçici Ko.

ce 1, 2 ve 3 nci fıkraları Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan, 13 . 2 . 1965 gün ve 533 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile değiştirilen 32 nci maddesinin 4 ncu fıkrası hükmü dahi Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde uygulanır.»

MADDE 12. — 533 sayılı ve 13 . 2 . 1965 günlü Kanunun 10 ncu maddesi ile bir ek maddede konulmuş bulunan «Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1961 tarihli ve 208 sayılı Kanun» a aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

EK MADDE 2. — Yüksek Seçim Kurulunca kanun hükmünce radyolarla yayınlanmasını zorunlu olan veya gerekli görülen her türlü konularda ve il seçim kurulları tarafından kanun hükmünce kendi illeri radyolarında yayınlanması zorunlu olan veya gerekli görülen konularda, yapılacak radyo yayınlarından, Türkiye'de yayın yapan radyolarda ücret alınmaz.

EK MADDE 3. — Yüksek Seçim Kurulunca gerekli gösterilecek ilçe ve seçimlerde, seçimlerin başlangıcından ilçe birleştirme tutanağının düzenlenmesine kadar, ilçe seçim kurulu başkanlarının esas hâkimlik görevleri, hâkimin tâyin edeceği ölçü ve şekilde tamamen veya kısmen, Yüksek Hâkimler Kurulunca, yetki verilecek başka hâkimlere gördürülür.

MADDE 13. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 14. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

8 . 4 . 1965

Başbakan
S. H. Ürgüplü

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
S. Demirel

Devlet Bakanı
H. Ataman

Devlet Bakanı
M. Altınsoy

Devlet Bakanı
S. İnal

Adalet Bakanı
İ. Baran

Millî Savunma Bakanı
H. Dinçer

İçişleri Bakanı
İ. H. Akdoğan

Dışişleri Bakanı V.
S. Demirel

Maliye Bakanı
İ. Gürsan

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Tasarının 13 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Tasarının 14 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Millî Eğitim Bakanı <i>C. Bilgehan</i>	Bayındırlık Bakanı <i>O. Alp</i>
Ticaret Bakanı <i>M. Zeren</i>	Sağ. ve Sos. Yar. Bakanı <i>F. Sükan</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	Tarım Bakanı <i>T. Kapanlı</i>
Ulaştırma Bakanı <i>M. San</i>	Çalışma Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>
Sanayi Bakanı <i>A. N. Erdem</i>	En. ve Tabii Kay. Bakanı <i>M. Turgut</i>
Trz. ve Tanıtma Bakanı <i>Ö. Z. Dorman</i>	İmar ve İskân Bakanı V. <i>Ş. İnal</i>
Köy İşleri Bakanı <i>S. Öztürk</i>	